

7508

6098

М. Ф. Ахун
Азәрбајҹан Республһика
Дөвлөт китәбханасы

ТҮЛКҮ, ГУРД ВӘ КӨПӘЈИН НАҒЫЛЫ

Әрәб нағылы эсасында

Микайыл РЗАГУЛУЗАДӘ

Бири варды, бири Јохду, бир түлнү варды. Түлнү нә түлнү, гујруғу бир шәлә, мөзләри чыраг, дишләри алмаз...

Бир нүн бу түлнү бәри ачмышды. Низләнә-низләнә недиб бир тојуг һининә кирди. Тојуглары горхудуб деди:

—Бах, сәсинизи чыхармајын һа! Јохса, һамынызы тутуб јејәрәм.

Ахы тојуглар һамысы бирдән чығырсајды, түлнү өзү онлардан горхуб гачарды. Тојугларын сәсини көпән ешидиб нәләрди. Түлнүнү парча-парча еләјәрди. һејф ки, тојуглар буну билмирдиләр. Одур ки, түлнү дә тојуглардан бир-бир дојунча једи.

Түлнү тојуглары јејәндән сонра бәри сусады. һәр јана бојланды, ахтарды, бирчә удум да су тапмады. Бирдән гују көрдү. Гујунун ағзында бир чәллән варды. Түлнү елә билди ки, чәлләјин ичи су илә долудур. Тез чәлләјин үстүнә һоппанды, амма чәллән гарышыг гујунун ичинә јумаланды.

Түлнү чәлләнлә үзү ашағы медәндә, ипин о бири учуна бағлы олан икинчи чәллән гујудан јухары чыхды.

Елә бу вахт гујунун јанындан бир гурд кечирди. Түлнүнүн чығыртысыны ешидиб, гујунун ағзына кәлди. Түлнүдән сорушду:

—Ај гујруғу шәлә, түлнү ләлә, орда нә едирсән?

Түлнү гурдун сәсини ешидәндә чох севинди. Гурду алдадыб өз чаныны гуртармаг үчүн деди:

—Ај гурд гардаш, өзүн билирсән ки, мән сәсинлә нечә достам? Сәндән мәним һеч бир кизли ишим олмаз. Одур ки, сәнә дејирәм, һеч нәс билмәсин һа!.. Бу гујуда

Рәссам К. ГУЛИЈЕВ

боллуча балыг вар. һамысы да нән, јағлы балыглар. Сән дә о бири чәлләјә кир, кәл ашағы. Дојунча је, истәјирсән јувана да апар!

Бабалар јахшы дејибләр ки, тамаһнары јаланчы алдадар. Тамаһнар гурд да түлнүнүн јағлы дилинә инанды.

Чәлләнләр бир-биринә чатанда гурд сорушду:

—А түлнү ләлә, бәс нијә кедирсән?

—Мән јејиб дојмушам, ај гурд гардаш. Гој сәнин јерин дар олмасын. Раһат-раһат балыглардан тут, дојунча је.

Түлнү гујунун ағзына чатан ними севинчәк һоппаныб гачмаг истәјирди ки, бирдән ев саһибинини көпәји онун габағыны нәсди:

—Бир дајан көрүм, ај гујруғу шәлә түлнү, һардан белә, һара белә?

Түлнү тез өзүнү тох тутуб көпәји дә алдатмаг истәди:

—Ај көпән гардаш. Дүздүр, сәнин мән-дән һеч хошун кәлмир, һарда мәни көрүрсән, һүрә-һүрә үстүмә чумурсан. Амма мән сәнин хәтрини чох истәјирәм. Әлим-дән кәлән гәдәр сәнә јахшылыг едирәм.

—Сән мәнә нә јахшылыг еләјибсән? Кәлиб ағамын тојуг-чүчәсини оғурлајыр-сан, о да сәнин ачығыны мән-дән чыхыр. О ки, вар дөјүр.

—Јох, ај көпән гардаш, дүздүр лап чапан вахтымда анламамышам, бир нечә дөфә сәһв еләмишәм. Анчаг инди даһа тојуг-чүчә нәдир, һеч јумурта да жемирам. Мејвә, от, көјәрти жемянлә доланырам. Сизин тојуг-чүчәни јејән гурдлардыр, чаггаллардыр. Бах, елә инди көрдүм ки, гурд сизин тојуглары јејиб дојандан сонра кәлди бура су ичмәјә. Ону алдадыб салдым гујуја. Мет ағана хәбәр елә, кәлсин ону өлдүрсүн. Бәс бу сәнә јахшылыг еләмән дејил?

Көпән ишин нә јердә олдуғуну баша дүшдү, түлнүјә деди:

—Һә, гурду алдадыб гујуја салмагда чох јахшы еләмишәм. Гојун-гузуну јејән гурд өз чәзасыны чәкәчән. Анчаг мәним јаланчылардан һеч хошум кәлмәз. Өз тәгсирини башгасынын бојнуна гојан јаланчылар да чәзасыны чәкәлидир!
Белә дејиб, көпән түлнүнүн боғазындан јапшыды, ону сүрүјә-сүрүјә апарыб өз ағасына верди.